

ЧЕРВОНА ХУСТИНА

Оксані — радість: мати одрізала з полотна хустку, а порошком пофарбувала в червоний колір. Вийшла червона хустина.

На тину висіла, коли дівчина пригнала з степу на обід, — сохла. А зразу ж за тином буйно цвіли рожі червоними квітами. І то з одної ніби пелюстка зірвалась — упала на тин. Така то хустина.

Дівчина аж усміхнулася, як вгледіла. Швиденько загнала скот у загороду та до хустки мерщій. Лап, — вогенька ще. Ну, та нічого, і на голові висохне. Ось вона скачає її. Рада, зняла вона хустку з тину: свято ж сьогодні. А дідусь пожене пасти після обід, а вона з дівчатами до панського ставка піде купатися.

— Ой, червона ж яка! Аж не зглянути...

Підстрибуючи, побігла в хату. А в хаті — теж свято. Прибрано. Біля печі мати висунула горщик і в миску насипала борщу. Дід біля порога допалював люльку, а батько на лаві сидів. Тиша. І чути в тиші тій, як крізь маленькі віконечка сонце пасмами проміння снувало: ж... жж... А може, то мухи по шибках? Іч, який ткач — і пару з борщу, і сизий дим з дідової люльки — все в основу свою влітає. Химерно як!

Дід вибив з люльки жужелицю об поріг, а тоді підвів очі до онуки:

— О, дівувати вже! Де там пасьба в голові буде. Мабуть, гречку як є витовкла?

— Чого б я в гречку пускала — дурна хіба? — відповіла Оксана. — І на стерні паші стає.

— Та ось пожену після обід, подивлюся. Оце він, власне, й хотів сказати. Пожену, мовляв, а ти погулай з

ЧЕРВОНА ХУСТИНА

Оксані — радість: мати одрізала з полотна хустку, а порошком пофарбувала в червоний колір. Вийшла червона хустина.

На тину висіла, коли дівчина пригнала з степу на обід, — сохла. А зразу ж за тином буйно цвіли рожі червоними квітами. І то з одної ніби пелюстка зірвалась — упала на тин. Така то хустина.

Дівчина аж усміхнулася, як вгледіла. Швиденько загнала скот у загороду та до хустки мерщій. Лап, — вогенька ще. Ну, та нічого, і на голові висохне. Ось вона скачає її. Рада, зняла вона хустку з тину: свято ж сьогодні. А дідусь пожене пасти після обід, а вона з дівчатами до панського ставка піде купатися.

— Ой, червона ж яка! Аж не зглянути...

Підстрибуючи, побігла в хату. А в хаті — теж свято. Прибрано. Біля печі мати висунула горщик і в миску насипала борщу. Дід біля порога допалював люльку, а батько на лаві сидів. Тиша. І чути в тиші тій, як крізь маленькі віконечка сонце пасмами проміння снувало: ж... жж... А може, то мухи по шибках? Іч, який ткач — і пару з борщу, і сизий дим з дідової люльки — все в основу свою влітає. Химерно як!

Дід вибив з люльки жужелицю об поріг, а тоді підвів очі до онуки:

— О, дівувати вже! Де там пасьба в голові буде. Мабуть, гречку як є витовкла?

— Чого б я в гречку пускала — дурна хіба? — відповіла Оксана. — І на стерні паші стає.

— Та ось пожену після обід, подивлюся. Оце він, власне, й хотів сказати. Пожену, мовляв, а ти погулай з

подругами. А то в жарт погримав. Така вже в нього вдача.

— А ти ж копи гляділа? — озвався батько. Оксана знітилась: згадала, як на минулому тижні порозкидала їхня корова в сусідки Галущихи полукіпки та який лемент зняв був тоді дядько Мусій.

— Обома дивись. Щоб не довелося знову...

Дід перебив:

— Ти, сину, за копи. Це ж, либонь, Денікін наказа видав, щоб і панові щось там кидати.

— Гарне «щось там». Дві третини панові, — сказав батько.

— Що? — аж горзнувся на стільці дід. — Та бий же його нечиста сила! Не сіяв. Не жав. Проваландався рік по заґрянцях, а це вернувсь, і на тобі — дві третини.

— І нічого не поробиш, тату. їхня сила зараз.

Тоді мати од печі:

— А он Мусій, бач, всі копи собі забере. Казала Галущиха, що випросив у пана, пообіцяв той нічого не брати в них.

— Ну, не всяк же, як Мусій, буде поклони панові бити, — сказав на це дід. А батько додав:

— Та ні, тут діло, як видно, не в самих поклонах. Бо не такий пан щедрий чи дурний, щоб за самі поклони когось там копами обдаровувати.

Сіли обідати в сінях круг столика. Мовчки сьорбали з ложок і думали — кожен про своє. Батько про копи, і дід теж, і мати — може.

Оксана ж — хоч би обід швидше, та надвір, та з дівчатами на левади. В розчинені сінешні двері видно — в городі соняшники жовті на тин посхилялися, і горобці

подругами. А то в жарт погримав. Така вже в нього вдача.

— А ти ж копи гляділа? — озвався батько. Оксана знітилась: згадала, як на минулому тижні порозкидала їхня корова в сусідки Галущихи полукіпки та який лемент зняв був тоді дядько Мусій.

— Обома дивись. Щоб не довелося знову...

Дід перебив:

— Ти, сину, за копи. Це ж, либонь, Денікін наказа видав, щоб і панові щось там кидати.

— Гарне «щось там». Дві третини панові, — сказав батько.

— Що? — аж горзнувся на стільці дід. — Та бий же його нечиста сила! Не сіяв. Не жав. Проваландався рік по заґрянцях, а це вернувсь, і на тобі — дві третини.

— І нічого не поробиш, тату. їхня сила зараз.

Тоді мати од печі:

— А он Мусій, бач, всі копи собі забере. Казала Галущиха, що випросив у пана, пообіцяв той нічого не брати в них.

— Ну, не всяк же, як Мусій, буде поклони панові бити, — сказав на це дід. А батько додав:

— Та ні, тут діло, як видно, не в самих поклонах. Бо не такий пан щедрий чи дурний, щоб за самі поклони когось там копами обдаровувати.

Сіли обідати в сінях круг столика. Мовчки сьорбали з ложок і думали — кожен про своє. Батько про копи, і дід теж, і мати — може.

Оксана ж — хоч би обід швидше, та надвір, та з дівчатами на левади. В розчинені сінешні двері видно — в городі соняшники жовті на тин посхилялися, і горобці

пурхають між них, цвірінчать. Далі — латка маку, а далі зелена завіса садка. Та вона знає — левада там, за завісою тою. Між осик білих по траві стежки навхрест переплутались. Піти одною — просто до панського ставка, де верби похилилися й лози кучерями нависли з берегів над водою.

По вулиці залопотіло щось раптом і з гиком пронеслося. Лиш курява знялась, видко, як по подвір'ю розляглась.

— Козаки, мабуть, — сказала мати.

А дід:

— І куди вони їздять усе?

Батько нахмурих брови. А на чолі залягла глибока зморшка:

— Доїздяться й вони. Не одні вже тут їздили — і німці, і гайдамаки. Та рачки.потім назад полізли.

Оксана дивилася в двері. Он, із-за тину, видко — у Мусіїв з хати вийшла Марійка й побігла на леваду. Оксана одхилилася із сіней і гукнула услід:

— Марійко! Ось я зараз!

Вона підвелася і хусткою червоною запнулася.

— Ну, я ж піду, мамо.

Затим крутнула й подалась городами на леваду.

Поміж осик стежкою, що нижче городів, ішли — Марійка спереду, а ззаду ще кілька дівчат.

Оксана погукала на них, і вони зупинились, підождали. А як прибїгла, обступили і милувалися з хустки.

— Ой, гарна ж! Це порошками?

— Атож.

пурхають між них, цвірінчать. Далі — латка маку, а далі зелена завіса садка. Та вона знає — левада там, за завісою тою. Між осик білих по траві стежки навхрест переплутались. Піти одною — просто до панського ставка, де верби похилилися й лози кучерями нависли з берегів над водою.

По вулиці залопотіло щось раптом і з гиком пронеслося. Лиш курява знялась, видко, як по подвір'ю розляглась.

— Козаки, мабуть, — сказала мати.

А дід:

— І куди вони їздять усе?

Батько нахмурих брови. А на чолі залягла глибока зморшка:

— Доїздяться й вони. Не одні вже тут їздили — і німці, і гайдамаки. Та рачки.потім назад полізли.

Оксана дивилася в двері. Он, із-за тину, видко — у Мусіїв з хати вийшла Марійка й побігла на леваду. Оксана одхилилася із сіней і гукнула услід:

— Марійко! Ось я зараз!

Вона підвелася і хусткою червоною запнулася.

— Ну, я ж піду, мамо.

Затим крутнула й подалась городами на леваду.

Поміж осик стежкою, що нижче городів, ішли — Марійка спереду, а ззаду ще кілька дівчат.

Оксана погукала на них, і вони зупинились, підождали. А як прибїгла, обступили і милувалися з хустки.

— Ой, гарна ж! Це порошками?

— Атож.